

AGENȚIA NAȚIONALĂ
DE INTEGRITATE (ANI)

GHID DE COMPLETARE A DECLARAȚIILOR DE AVERE ȘI DE INTERESE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

- 2019 -

CONSIDERAȚII GENERALE

Declarațiile de avere și interese:

o Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

o Declarațiile de avere se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, în conformitate cu Anexa nr. 1 din Legea nr. 176/2010.

o Declarațiile de interese se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind funcțiile și activitățile prevăzute în Anexa nr. 2 din Legea nr. 176/2010.

Având în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, „Ori de câte ori o normă în vigoare face trimitere la una sau mai multe infracțiuni prevăzute de Codul penal din 1969 sau de o lege specială modificată prin dispozițiile prezentei legi, trimiterea se consideră făcută la infracțiunea sau infracțiunile prevăzute de legea nouă, având aceleași elemente constitutive” și ale art. 502 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, „Trimiterile făcute prin alte acte normative la Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările următoare, se consideră a fi făcute la prezentul cod” și faptul că formularele declarațiilor de avere și de interese sunt aprobate prin Legea nr. 176/2010, nu este permisă modificarea acestora de către declarant (exemplu: art. 292 din Codul penal; Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal).

De preferință, declarațiile vor fi tehnoredactate sau vor fi utilizate formularele editabile de pe Site-ul Agenției Naționale de Integritate.

Când se depun declarațiile:

- o anual, până la data de 15 iunie;
- o în termen de 30 zile de la data numirii sau alegerii în funcție ori de la data începerii activității;
- o în termen de cel mult 30 zile de la data încheierii mandatului sau a încetării activității;
- o în termen de cel mult 30 zile de la data încetării suspendării din exercițiul funcției sau al demnității publice pentru o perioadă ce acoperă integral un an fiscal;
- o în perioada detașării sau delegării, persoanele care sunt obligate să depună declarații de avere și declarații de interese le depun la instituția de la care au fost delegate sau detașate;

o persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, consilier județean, consilier local sau primar sunt obligate să își declare averea și interesele. Declarațiile de avere și de interese se depun la Biroul Electoral Central sau, după caz, la biroul electoral de circumscripție, odată cu declarația de acceptare a candidaturii, în două exemplare.

Rectificarea declarațiilor de avere și de interese:

o la inițiativa persoanei responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese - persoanele responsabile pot recomanda modificarea declarațiilor în termen de 10 zile de la primirea acestora. Recomandarea privind rectificarea declarațiilor se face în scris și se transmite declarantului prin scrisoare recomandată sau se înmânează acesteia pe bază de semnătură de primire. Declarantul își poate rectifica declarația de avere și/sau declarația de interese, în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării;

o la inițiativa declarantului: în termen de 40 de zile de la depunerea inițială a declarației de avere și/sau a declarației de interese;

o declarațiile rectificate pot fi însoțite de documente justificative;

o declarațiile rectificate, împreună cu eventualele documente justificative depuse, se trimit de îndată Agenției, în copie certificată, de către persoana responsabilă.

Atribuțiile persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese:

o primesc, înregistrează declarațiile de avere și declarațiile de interese și eliberează la depunere o dovadă de primire;

o la cerere, pun la dispoziția personalului formularele declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese;

o oferă consultanță pentru completarea corectă a rubricilor din declarații și pentru depunerea în termen a acestora;

o dacă sesizează deficiențe în completarea declarațiilor, în termen de 10 zile de la primirea declarației, persoana responsabilă va recomanda, în scris, pe bază de semnătură sau scrisoare recomandată, persoanei în cauză rectificarea declarației de avere și/sau a declarației de interese, în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării;

o trimit Agenției copia certificată a declarației rectificate și eventualele înscrisuri, de îndată ce a fost primită;

o evidențiază declarațiile de avere și declarațiile de interese în registre speciale cu caracter public, denumite Registrul declarațiilor de avere și Registrul declarațiilor de interese, ale căror modele se stabilesc prin hotărâre a Guvernului¹;

¹ Modelul pentru aceste registre se regăsește în H.G. nr. 175/2008.

o trimit Agenției copii certificate ale declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, fără anonimizare, și câte o copie certificată a registrelor speciale (Registrul declarațiilor de avere și Registrul declarațiilor de interese), în termen de cel mult 10 zile de la primirea declarațiilor. Aceste documente vor fi înaintate Agenției însoțite de o adresă de înaintare. Aceasta va cuprinde și datele de identificare ale persoanei/persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese, în cadrul respectivei entități (numele și prenumele, numărul de telefon, adresa de e-mail, precum și actul administrativ de desemnare);

o întocmesc, după expirarea termenului de depunere, o listă cu persoanele care nu au depus declarațiile de avere și declarațiile de interese la timp și informează de îndată aceste persoane, solicitându-le un punct de vedere în termen de 10 zile lucrătoare. Lista definitivă cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și/sau declarațiile de interese, însoțită de punctele de vedere primite, se transmite Agenției până la data de 1 august, în fiecare an;

o asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese pe pagina de Internet a instituției, dacă aceasta există, sau la avizierul propriu, în termen de cel mult 30 de zile de la primire. La afișare, vor fi anonimizate următoarele informații: adresa imobilelor declarate (cu excepția localității unde sunt situate), adresa instituției care administrează activele financiare, codul numeric personal, precum și semnătura. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se păstrează pe pagina de Internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii;

o acordă consultanță referitor la conținutul și aplicarea prevederilor legale privind declararea și evaluarea averii, a conflictelor de interese și a incompatibilităților și întocmesc note de opinie în acest sens, la solicitarea persoanelor care au obligația depunerii declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese.

DECLARAȚIA DE AVERE

În declarația de avere, se indică numele, prenumele, inițiala tatălui și codul numeric personal al declarantului și adresa de domiciliu a declarantului.

În rubrica privitoare la funcția declarantului se va introduce funcția prevăzută în ordinul, decizia sau actul administrativ de numire.

Pentru angajator, se precizează denumirea integrală a instituției.

Precizăm că, pentru persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, membru din România în Parlamentul European, consilier județean, consilier local sau primar, rubrica privitoare la funcția declarantului va fi completată astfel:

- o „Candidat Președinte al României”;
- o „Candidat deputat”;
- o „Candidat senator”;
- o „Candidat europarlamentar”;
- o „Candidat consilier județean”;
- o „Candidat consilier local”;
- o „Candidat primar”.

Persoanele care candidează pentru funcțiile menționate mai sus vor completa instituția în mod corespunzător, ex.: candidat primar – Primăria comunei X, județul Y.

În declarația de avere, se vor introduce drepturile și obligațiile din țară și din străinătate ale declarantului și ale familiei sale. Prin familie se înțelege soțul, soția și copiii aflați în întreținerea acestora. “Copii aflați în întreținere”² = copii în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși 26 de ani, precum și copiii majori incapabili de muncă.

Declarațiile de avere se completează cu datele aferente anului fiscal anterior, în cazul veniturilor, și cu informațiile la data declarării, pentru celelalte capitole.

I. Bunurile imobile

I.1. Terenuri

Adresa = se va include adresa completă a terenului, urmând ca aceasta să fie anonimată la publicare, pe site apărând exclusiv localitatea.

Categoria = se va include indicatorul corespunzător respectivului teren: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) luciu apă; (5) alte categorii de terenuri extravilane, dacă se află în circuitul civil.

Atenție: imobilele prin destinație (ex.: ponton) se declară în același loc cu imobilul principal!

Anul dobândirii = se are în vedere anul dobândirii din titlul de proprietate.

Atenție: ante-contractele instituie, de regulă, o obligație de a face și NU sunt translativ de proprietate.

Suprafața = se include suprafața prevăzută în titlul de proprietate.

² Definiția rezultă din interpretarea coroborată a art. 126 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și a art. 499 din Legea nr. 297/2009 Codul civil.

Cota parte = se include cota parte aparținând fiecărei persoane ale cărei bunuri sunt vizate de declarație (declarant, soț/soție și copii aflați în întreținere). Informația se preia din titlul de proprietate.

Mod de dobândire = conform titlului de proprietate (ex.: vânzare - cumpărare, moștenire, donație).

Titularul = la "titular", se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar, în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor.

I.2. Clădiri

Adresa = se va include adresa completă a terenului, urmând ca aceasta să fie anonimată la publicare, pe site apărând exclusiv localitatea.

Categoria = se va include indicatorul corespunzător respectivei clădiri: (1) apartament; (2) casă de locuit; (3) casă de vacanță; (4) spații comerciale/de producție.

Atenție: dacă, în cazul apartamentelor, în titlul de proprietate se menționează și dreptul de proprietate privind terenul de sub construcție aferent respectivului apartament, acest drept se declară la secțiunea anterioară referitoare la terenuri!

Anul dobândirii = se are în vedere anul dobândirii din titlul de proprietate.

Atenție: ante-contractele instituie, de regulă, o obligație de a face și NU sunt translativ de proprietate.

Suprafața = se include suprafața prevăzută în titlul de proprietate.

Cota parte = se include cota parte aparținând fiecărei persoane ale cărei bunuri sunt vizate de declarație (declarant, soț/soție și copii aflați în întreținere). Informația se preia din titlul de proprietate.

Mod de dobândire = conform titlului de proprietate (ex.: vânzare - cumpărare, moștenire, donație).

Titularul = la "titular", se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar, în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor.

II. Bunuri mobile

II.1. Autovehicule/autoturisme, tractoare, mașini agricole, șalupe, iahturi și alte mijloace de transport care sunt supuse înmatriculării, potrivit legii

Natura = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Marca = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Nr. de bucăți = bunurile care au toate caracteristicile identice se declară grupat. Dacă cel puțin o caracteristică diferă, bunurile vor fi declarate separat.

Anul de fabricație = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Modul de dobândire = conform titlului de proprietate (ex.: vânzare - cumpărare, moștenire, donație).

Atenție: ante-contractele instituie, de regulă, o obligație de a face și NU sunt translativ de proprietate! Bunurile achiziționate în sistem leasing se vor declara la Cap. VI!

Natura	Marca	Nr. de bucăți	Anul de fabricație	Modul de dobândire
Autoturism	Dacia	6	1992	vânzare-cumpărare
Autoturism	Dacia	1	1998	vânzare-cumpărare

II.2. Bunuri sub formă de metale prețioase, bijuterii, obiecte de artă și de cult, colecții de artă și numismatică, obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, a căror valoare însumată depășește 5.000 Euro

Notă: se vor menționa toate bunurile aflate în proprietate, indiferent dacă ele se află sau nu pe teritoriul României la momentul declarării.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată a bunurilor de acest tip depășește 5.000 Euro!

Descrierea sumară = se realizează de către declarant și poate include:

- o pentru metale prețioase - tipul metalului;
- o pentru bijuterii - materialul din care sunt fabricate și tipul acestora;
- o pentru obiecte de cult - tipul, eventual materialul și alte detalii de identificare;
- o pentru obiecte de artă - tipul, autorul, eventual colecția;
- o pentru colecții de artă - tipul și numele colecției, eventual autorii operelor care compun colecția;
- o pentru colecții de timbre - tipul de timbre colecționate;
- o obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal - tipul, eventual materialul și alte detalii de identificare.

Anul dobândirii = conform actului de proprietate.

Valoarea estimată = legea nu cere declarantului să obțină evaluări certificate, ci doar să realizeze o estimare personală a valorii bunului.

III. Bunuri mobile, a căror valoare depășește 3.000 Euro fiecare, și bunuri imobile înstrăinate în ultimele 12 luni

Atenție: se vor declara bunurile înstrăinate în ultimele 12 luni anterioare datei de depunere a declarației! Doar pentru bunurile mobile înstrăinate există o limită valorică de 3.000 Euro fiecare, bunurile imobile înstrăinate trebuie declarate indiferent de valoare!

Natura bunului înstrăinat = conform actului de înstrăinare.

Data înstrăinării = conform actului de înstrăinare.

Persoana către care s-a înstrăinat = conform actului de înstrăinare.

Forma înstrăinării = conform actului de înstrăinare.

Valoarea = conform actului de înstrăinare.

IV. Active financiare

IV.1. Conturi și depozite bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investiție, inclusiv cardurile de credit, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Notă: se vor declara inclusiv cele aflate în bănci sau instituții financiare din străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată a acestor active depășește 5.000 Euro. Dacă acest prag valoric e depășit, în declarație se vor include toate conturile, depozitele și instrumentele de investiție sau de economisire, indiferent de valoarea individuală a acestora!

Instituția care administrează și adresa acesteia = conform contractului.

Tipul = categoriile indicate sunt: (1) Cont curent sau echivalente (inclusiv card); (2) Depozit bancar sau echivalente; (3) Fonduri de investiții sau echivalente, inclusiv fonduri private de pensii sau alte sisteme cu acumulare (se vor declara cele aferente anului fiscal anterior).

Valuta = ex.: RON, EURO, USD, FRANCI ELVEȚIENI.

Deschis în anul = conform contractului.

Sold/valoare la zi = conform extrasului bancar de la data completării declarației.

IV.2. Plasamente, investiții directe și împrumuturi acordate, dacă valoarea de piață însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Notă: se vor declara inclusiv investițiile și participările în străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5.000 Euro.

Emitent titlu = se va preciza denumirea completă a entității.

Societatea în care persoana este acționar sau asociat = se va preciza denumirea completă a entității.

Beneficiar de împrumut = se va preciza numele persoanei fizice sau denumirea completă a persoanei juridice care a contractat un împrumut de la declarant.

Tipul = categoriile indicate sunt: (1) hârtii de valoare deținute (titluri de stat, certificate, obligațiuni); (2) acțiuni sau părți sociale în societăți comerciale; (3) împrumuturi acordate în nume personal.

Număr de titluri/cota de participare = așa cum rezultă din actul încheiat.

Valoare totală la zi = dacă este imposibil să se precizeze valoarea la zi, se va preciza ultima valoare cunoscută de către declarant și data la care această valoare era valabilă (ex.: la data cumpărării acțiunilor).

IV.3. Alte active producătoare de venituri nete, care însumate depășesc echivalentul a 5.000 Euro pe an

Notă: se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5.000 Euro pe an.

V. Datorii: debite, ipoteci, garanții emise în beneficiul unui terț, bunuri achiziționate în sistem leasing și alte asemenea bunuri, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Notă: se vor declara inclusiv pasivele financiare acumulate în străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5.000 Euro!

Creditor = conform contractului (se va preciza denumirea completă a persoanei juridice sau numele și prenumele persoanei fizice care a acordat împrumutul).

Contractat în anul = conform contractului.

Scadent la = conform contractului.

Valoare = conform contractului.

VI. Cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoarea de piață, din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, regii autonome, companii/societăți naționale sau instituții publice românești sau străine, inclusiv burse, credite, garanții, decontări de cheltuieli, altele decât cele ale angajatorului, a căror valoare individuală depășește 500 Euro*)

Atenție: se exceptează de la declarare cadourile și tratațiile uzuale primite din partea rudelor de gradul I și II! Se vor declara inclusiv darurile de nuntă și darurile manuale, dacă valoarea individuală depășește 500 Euro!

Cine a realizat venitul = numele, prenumele: declarantul, soț/soție sau copii aflați în întreținere.

Sursa venitului: nume, adresă = se va identifica entitatea de la care a fost primit avantajul declarat.

Serviciul prestat/obiectul generator de venit = descrierea sumară a serviciului/obiectului care a generat avantajul declarat.

Venitul anual încasat = raportarea se face la anul fiscal anterior supus raportării.

VII. Venituri ale declarantului și ale membrilor săi de familie, realizate în ultimul an fiscal încheiat (potrivit art. 41 din Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare)

Notă: se vor declara și veniturile din străinătate!

Atenție: Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, a fost abrogată. Potrivit art. 502 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, „Trimiterile făcute prin alte acte normative la Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările următoare, se consideră a fi făcute la prezentul cod”.

Atenție: se va preciza valoarea exactă a fiecărui venit, NU se va face trimitere la alte înscrisuri!

Cine a realizat venitul = numele, prenumele: declarantul, soț/soție sau copii aflați în întreținere.

Sursa venitului: nume, adresă = se va identifica entitatea de la care a fost primit venitul declarat, în sensul că se va menționa denumirea completă a angajatorului, precum și adresa acestuia.

Serviciul prestat/obiectul generator de venit = descrierea sumară a serviciului/obiectului care a generat venitul declarat.

Venitul anual încasat = raportarea se face la anul fiscal anterior supus raportării. Se va include venitul net.

VII.1. Venituri din salarii - se introduc informații cu privire la veniturile obținute din contracte de muncă (art. 76 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, „Sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică rezidentă ori nerezidentă ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu, act de detașare sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă acordate persoanelor care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor”).

De asemenea, din interpretarea art. 76 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal rezultă că tot la această rubrică trebuie introduse informații privind:

a) indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții de demnitate publică, stabilite potrivit legii;

b) indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții alese în cadrul persoanelor juridice fără scop patrimonial;

c) solda lunară acordată, potrivit legii;

d) sumele din profitul net convenite administratorilor societăților, potrivit legii sau actului constitutiv, după caz, precum și participarea la profitul unității pentru managerii cu contract de management, potrivit legii;

e) sume reprezentând participarea salariaților la profit, potrivit legii;

f) remunerația obținută de directorii cu contract de mandat și de membrii directoratului de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere, potrivit legii, precum și drepturile convenite managerilor, în baza contractului de management prevăzut de lege;

g) remunerația primită de președintele asociației de proprietari sau de alte persoane, în baza contractului de mandat, potrivit Legii nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari, cu modificările și completările ulterioare;

h) sumele primite de membrii fondatori ai societăților constituite prin subscripție publică;

i) sumele primite de membrii comisiei de cenzori sau comitetului de audit, după caz, precum și sumele primite pentru participarea în consilii, comisii, comitete și altele asemenea;

j) sumele primite de reprezentanții în organisme tripartite, potrivit legii;

k) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariați, potrivit legii, pe perioada delegării/detașării, după caz, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

(i) în țară, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului pentru personalul autorităților și instituțiilor publice;

(ii) străinătate, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar;

l) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariații care au stabilite raporturi de muncă cu angajatori nerezidenți, pe perioada delegării/detașării, după caz, în România, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit la nivelul legal pentru diurna acordată personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, prin hotărâre a Guvernului, corespunzător țării de rezidență a angajatorului nerezident de care ar beneficia personalul din instituțiile publice din România dacă s-ar deplasa în țara respectivă;

m) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare primite pe perioada deplasării, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul desfășurării activității, astfel cum este prevăzut în raportul juridic, de către administratorii stabiliți potrivit actului constitutiv, contractului de administrare/mandat, de către directorii care își desfășoară activitatea în baza contractului de mandat potrivit legii, de către membrii directoratului de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere, potrivit legii, precum și de către manageri, în baza contractului de management prevăzut de lege, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

(i) în țară, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului pentru personalul autorităților și instituțiilor publice;

(ii) în străinătate, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar;

n) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite pe perioada deplasării în România, în interesul desfășurării activității, de către administratori sau directori, care au raporturi juridice stabilite cu entități nerezidente, astfel cum este prevăzut în raporturile juridice respective, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit la nivelul legal pentru diurna acordată personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, prin hotărâre a Guvernului, corespunzător țării de rezidență a entității nerezidente de care ar beneficia personalul din instituțiile publice din România dacă s-ar deplasa în țara respectivă;

o) remunerația administratorilor societăților, companiilor/societăților naționale și regiilor autonome, desemnați/numiți în condițiile legii, precum și sumele primite de reprezentanții în adunarea generală a acționarilor și în consiliul de administrație;

p) sume reprezentând salarii/solde, diferențe de salarii/solde, dobânzi acordate în legătură cu acestea, precum și actualizarea lor cu indicii de inflație, stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărâri judecătorești definitive și executorii;

q) indemnizațiile lunare plătite conform legii de angajatori pe perioada de neconcurență, stabilite conform contractului individual de muncă;

r) remunerația brută primită pentru activitatea prestată de zilieri, potrivit legii;

r¹) veniturile obținute de către persoanele fizice care desfășoară activități în cadrul misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și institutelor culturale românești din străinătate, în conformitate cu prevederile pct. 5 alin. (1) din cap. IV lit. B al anexei nr. V la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

s) orice alte sume sau avantaje în bani ori în natură.

VII.2. Venituri din activități independente - art. 67 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din activități independente:

(1) Veniturile din activități independente cuprind veniturile din activități de producție, comerț, prestări de servicii, veniturile din profesii liberale și veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente;

(2) Constituie venituri din profesii liberale veniturile obținute din prestarea de servicii cu caracter profesional, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;

(3) Veniturile din valorificarea sub orice formă a drepturilor de proprietate intelectuală provin din drepturi de autor și drepturi conexe dreptului de autor, brevete de invenție, desene și modele, mărci și indicații geografice, topografii pentru produse semiconductoare și altele asemenea.

VII.3. Venituri din cedarea folosinței bunurilor - art. 83 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor impozabile din cedarea folosinței bunurilor:

(1) Veniturile din cedarea folosinței bunurilor sunt veniturile, în bani și/sau în natură, provenind din cedarea folosinței bunurilor mobile și imobile, obținute de către proprietar, uzufructuar sau alt deținător legal, altele decât veniturile din activități independente;

(2) **(Atenție!) Persoanele fizice care realizează venituri din cedarea folosinței bunurilor din derularea unui număr mai mare de 5 contracte de închiriere la sfârșitul anului fiscal, începând cu anul fiscal următor, califică aceste venituri în categoria venituri din activități independente și le supun regulilor de stabilire a venitului net pentru această categorie. În aplicarea acestei reglementări, se emite ordin al președintelui A.N.A.F.**

(3) Sunt considerate venituri din cedarea folosinței bunurilor și veniturile obținute de către proprietar din închirierea camerelor situate în locuințe proprietate personală, având o capacitate de cazare în scop turistic cuprinsă între una și 5 camere inclusiv.

(4) În categoria venituri din cedarea folosinței bunurilor se cuprind și cele realizate de contribuabilii prevăzuți la alin. (3) care, în cursul anului fiscal, obțin venituri din închirierea în scop turistic a unui număr mai mare de 5 camere de închiriat, situate în locuințe proprietate personală. De la data producerii evenimentului, respectiv de la data depășirii numărului de 5 camere de închiriat, și până la sfârșitul anului fiscal, determinarea venitului net se realizează în sistem real, potrivit regulilor de stabilire prevăzute în categoria venituri din activități independente.

(5) Veniturile obținute din închirierea în scop turistic a camerelor situate în locuințe proprietate personală, având o capacitate de cazare mai mare de 5 camere de închiriat, sunt calificate ca venituri din activități independente pentru care venitul net anual se determină pe bază de normă de venit sau în sistem real și se supun impunerii potrivit prevederilor cap. II - Venituri din activități independente.

VII.4. Venituri din investiții - art. 91 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din investiții:

Veniturile din investiții cuprind:

a) venituri din dividende;

b) venituri din dobânzi;

c) câștiguri din transferul titlurilor de valoare și orice alte operațiuni cu instrumente financiare, inclusiv instrumente financiare derivate;

d) câștiguri din transferul aurului financiar, definit potrivit legii;

e) venituri din lichidarea unei persoane juridice.

VII.5. Venituri din pensii - art. 99 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din pensii:

“Veniturile din pensii reprezintă sume primite ca pensii de la fondurile înființate din contribuțiile sociale obligatorii făcute către un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat, diferențe de venituri din pensii, precum și sume reprezentând actualizarea acestora cu indicele de inflație”.

VII.6. Venituri din activități agricole - art. 103 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din activități agricole:

“(1) Veniturile din activități agricole cuprind veniturile obținute individual sau într-o formă de asociere, fără personalitate juridică, din:

- a) cultivarea produselor agricole vegetale;*
- b) exploatarea plantațiilor viticole, pomicele, arbuștilor fructiferi și altele asemenea;*
- c) creșterea și exploatarea animalelor, inclusiv din valorificarea produselor de origine animală, în stare naturală.*

(2) Veniturile din silvicultură și piscicultură reprezintă veniturile obținute din recoltarea și valorificarea produselor specifice fondului forestier național, respectiv a produselor lemnoase și nelemnoase, precum și cele obținute din exploatarea amenajărilor piscicole”.

VII.7. Venituri din premii și jocuri de noroc - art. 108 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din premii și din jocuri de noroc:

“(1) Veniturile din premii cuprind veniturile din concursuri, altele decât cele prevăzute la art. 62³, sumele primite ca urmare a participării la Loteria bonurilor fiscale, potrivit prevederilor Ordonanței

³ Nu intră în această categorie următoarele venituri prevăzute la art. 62 din Codul Fiscal:

Art. 62 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Venituri neimpozabile

În înțelesul impozitului pe venit, următoarele venituri nu sunt impozabile:

a) ajutoarele, indemnizațiile și alte forme de sprijin cu destinație specială, primite de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele locale și din alte fonduri publice sau colectate public, inclusiv cele din fonduri externe nerambursabile, precum și cele de aceeași natură primite de la organizații neguvernamentale, potrivit statutelor proprii, sau de la alte persoane;

b) indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă acordate, potrivit legii, persoanelor fizice, altele decât cele care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor;

c) indemnizațiile pentru: risc maternal, maternitate, creșterea copilului și îngrijirea copilului bolnav, potrivit legii;

d) recompense acordate conform legii din fonduri publice;

e) veniturile realizate din valorificarea, prin centrele de colectare, a bunurilor mobile sub forma deșeurilor, care fac obiectul programelor naționale finanțate din bugetul de stat sau din alte fonduri publice;

f) veniturile de orice fel, în bani sau în natură, primite la predarea deșeurilor din patrimoniul personal;

g) sumele încasate din asigurări de orice fel reprezentând despăgubiri, sume asigurate, precum și orice alte drepturi, cu excepția câștigurilor primite de la societățile de asigurări ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți, cu ocazia tragerilor de amortizare;

h) despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale;

i) sumele primite ca urmare a exproprierii pentru cauză de utilitate publică, conform legii;

j) sumele primite drept despăgubiri pentru pagube suportate ca urmare a calamităților naturale, precum și pentru cazurile de invaliditate sau deces, conform legii;

k) pensiile pentru invalizii de război, orfanii, văduvele/văduvii de război, pensiile acordate în cazurile de invaliditate sau de deces pentru personalul participant, potrivit legii, la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, pensiile acordate în cazurile de invaliditate sau de deces, survenite în timpul sau din cauza serviciului, personalului încadrat în instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională, sumele fixe pentru îngrijirea pensionarilor care au fost încadrați în gradul I de invaliditate, precum și pensiile, altele decât pensiile plătite din fonduri constituite prin contribuții obligatorii la un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat;

l) sumele sau bunurile primite sub formă de sponsorizare sau mecenat, conform legii;

m) veniturile primite ca urmare a transferului dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și mobile din patrimoniul personal, altele decât câștigurile din transferul titlurilor de valoare și/sau aurului financiar, prevăzute la Cap. V - Venituri din investiții, precum și altele decât cele definite la Cap. IX - Venituri din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal;

n) drepturile în bani și în natură primite de:

(i) militarii în termen, soldații și gradații profesioniști care urmează modulul instruirii individuale, elevii, studenții și cursanții instituțiilor de învățământ din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională;

(ii) personalul militar, militarii în termen, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, rezerveții, pe timpul concentrării sau mobilizării;

o) bursele primite de persoanele care urmează orice formă de școlarizare sau perfecționare în cadru instituționalizat;

o¹) bursele, premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport, echipamente de lucru/protecție și altele asemenea primite de elevi pe parcursul învățământului profesional și tehnic, potrivit reglementărilor legale din domeniul educației naționale;

p) sumele sau bunurile, inclusiv titluri de valoare și aur financiar, primite cu titlu de moștenire ori donație. Pentru proprietățile imobiliare, în cazul moștenirilor și donațiilor se aplică reglementările prevăzute la art. 111 alin. (2) și (3);

q) veniturile primite de membrii misiunilor diplomatice și ai posturilor consulare pentru activitățile desfășurate în România în calitatea lor oficială, în condiții de reciprocitate, în virtutea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor unor acorduri speciale la care România este parte;

r) veniturile nete în valută primite de membrii misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și institutelor culturale ale României amplasate în străinătate, precum și veniturile în valută primite de personalul încadrat în instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională, trimis în misiune permanentă în străinătate, în conformitate cu legislația în vigoare;

s) veniturile primite de oficialii organismelor și organizațiilor internaționale din activitățile desfășurate în România în calitatea lor oficială, cu condiția ca poziția acestora de oficial să fie confirmată de Ministerul Afacerilor Externe;

ș) veniturile primite de cetățeni străini pentru activitatea de consultanță desfășurată în România, în conformitate cu acordurile de finanțare nerambursabilă încheiate de România cu alte state, cu organisme internaționale și organizații neguvernamentale;

t) veniturile primite de cetățeni străini pentru activități desfășurate în România, în calitate de corespondenți de presă, cu condiția reciprocității acordate cetățenilor români pentru venituri din astfel de activități și cu condiția ca poziția acestor persoane să fie confirmată de Ministerul Afacerilor Externe;

ț) sumele reprezentând diferența de dobândă subvenționată pentru creditele primite în conformitate cu legislația în vigoare;

u) subvențiile primite pentru achiziționarea de bunuri, dacă subvențiile sunt acordate în conformitate cu legislația în vigoare;

v) veniturile reprezentând avantaje în bani și/sau în natură, stabilite potrivit legii, primite de persoanele cu handicap, veteranii de război, invalizii, orfanii și văduvele de război, accidentații de război în afara serviciului ordonat, persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, cele deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, persoanele care au efectuat stagiul militar în detașamentele de muncă din cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950 - 1961 și soțiile celor decedați, urmașii eroilor-martiri, răniții și luptătorii pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987, precum și persoanele persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice;

w) premiile obținute de sportivi medaliați la campionatele mondiale, europene și la jocurile olimpice/paralimpice. Nu sunt venituri impozabile premiile, primele și indemnizațiile sportive acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți în legislația în materie, în vederea realizării obiectivelor de înaltă performanță: clasarea pe locurile 1 - 6 la campionatele europene, campionatele mondiale și jocurile olimpice/paralimpice, precum și calificarea și participarea la turneele finale ale campionatele mondiale și europene, prima grupă valorică, precum și la jocurile olimpice/paralimpice, în cazul jocurilor sportive. De asemenea, nu sunt venituri impozabile primele și indemnizațiile sportive acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți de legislația în materie, în vederea pregătirii și participării la competițiile internaționale oficiale ale loturilor reprezentative ale României. Au același regim fiscal primele acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți în legislația în materie, din sumele încasate de cluburi ca urmare a calificării și participării la competiții intercluburi oficiale europene sau mondiale;

x) premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport și altele asemenea, obținute de elevi și studenți în cadrul competițiilor interne și internaționale, inclusiv elevi și studenți nerezidenți în cadrul competițiilor desfășurate în România;

y) prima de stat acordată pentru economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

z) alte venituri care nu sunt impozabile, astfel cum sunt precizate la fiecare categorie de venit.

Guvernului nr. 10/2015 pentru organizarea Loteriei bonurilor fiscale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, precum și din promovarea produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale.

(2) Nu sunt venituri impozabile materialele publicitare, pliantele, mostrele, punctele bonus acordate cu scopul stimulării vânzărilor.

(3) Veniturile din jocuri de noroc cuprind toate sumele încasate, bunurile și serviciile primite, ca urmare a participării la jocuri de noroc, indiferent de denumirea venitului sau de forma în care se acordă, inclusiv cele de tip jack-pot, definite conform normelor metodologice”.

VII.8. Venituri din alte surse - art. 114 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din alte surse:

“(1) Venituri din alte surse sunt orice venituri identificate ca fiind impozabile, care nu se încadrează în categoriile prevăzute la art. 61 lit. a) - h), altele decât veniturile neimpozabile în conformitate cu prezentul titlu.

(2) În această categorie se includ, însă nu sunt limitate, următoarele venituri:

a) prime de asigurări suportate de o persoană fizică independentă sau de orice altă entitate, în cadrul unei activități pentru o persoană fizică în legătură cu care suportatorul nu are o relație generatoare de venituri din salarii și asimilate salariilor, potrivit Cap. III - Venituri din salarii și asimilate salariilor;

a¹) veniturile, cu excepția celor obținute ca urmare a unor contracte încheiate în baza Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în baza raporturilor de serviciu încheiate în baza Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, obținute de către operatorii statistici din activitatea de colectare a datelor de la populație și de la persoanele juridice cuprinse în cercetările statistice efectuate în vederea producerii de statistici oficiale;

b) câștiguri primite de la societățile de asigurări, ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți cu ocazia tragerilor de amortizare;

c) venituri, sub forma diferențelor de preț pentru anumite bunuri, servicii și alte drepturi, primite de persoanele fizice pensionari, foști salariați, potrivit clauzelor contractului de muncă sau în baza unor legi speciale;

d) venituri primite de persoanele fizice reprezentând onorarii din activitatea de arbitraj comercial;

e) venituri obținute de persoana fizică în baza contractului de administrare încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată. Fac excepție veniturile realizate din exploatarea și valorificarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care contribuabilii le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, care sunt neimpozabile;

f) veniturile distribuite persoanelor fizice membrii formelor asociative de proprietate - persoane juridice, prevăzute la art. 26 din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale

Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, altele decât veniturile neimpozabile realizate din:

1. exploatarea și valorificarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, pentru fiecare membru asociat;

2. exploatarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, acordată fiecărui membru asociat;

g) veniturile din activități, altele decât cele de producție, comerț, prestări de servicii, profesii liberale și din drepturi de proprietate intelectuală, precum și activități agricole, silvicultură și piscicultură, pentru care sunt aplicabile prevederile Cap. II - Venituri din activități independente și Cap. VII - Venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură;

h) bunurile și/sau serviciile primite de un participant la persoana juridică, acordate/furnizate de către persoana juridică în folosul personal al acestuia;

i) suma plătită unui participant la o persoană juridică, în folosul personal al acestuia, pentru bunurile sau serviciile achiziționate de la acesta, peste prețul pieței pentru astfel de bunuri ori servicii;

j) distribuirea de titluri de participare, definite la art. 7, efectuată de o persoană juridică unui participant la persoana juridică, drept consecință a deținerii unor titluri de participare la acea persoană juridică, altele decât cele prevăzute la art. 93 alin. (2) lit. f);

k) dobânda penalizatoare plătită în condițiile nerespectării termenului de plată a dividendelor distribuite participanților, potrivit prevederilor Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

l) veniturile obținute de cedent ca urmare a cesiunii de creanță, respectiv de cesionar din realizarea venitului din creanța respectivă, inclusiv în cazul drepturilor de creanțe salariale obținute în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărâri judecătorești definitive și executorii, din patrimoniul personal, altele decât cele care se încadrează în categoriile prevăzute la art. 61 lit. a) - h) și art. 62”.

DECLARAȚIA DE INTERESE

În declarația de interese, se indică numele, prenumele, inițiala tatălui și codul numeric personal al declarantului, adresa de domiciliu a declarantului.

În rubrica privitoare la funcția declarantului, se va introduce funcția prevăzută în ordinul, decizia sau actul administrativ de numire.

Pentru angajator, se precizează denumirea integrală a instituției.

Precizăm că, pentru persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, membru din România în Parlamentul European, consilier județean, consilier local sau primar, rubrica privitoare la funcția declarantului va fi completată astfel:

- o „Candidat Președinte al României”;
- o „Candidat deputat”;
- o „Candidat senator”;
- o „Candidat europarlamentar”;
- o „Candidat consilier județean”;
- o „Candidat consilier local”;
- o „Candidat primar”.

Persoanele care candidează pentru funcțiile menționate mai sus vor completa instituția în mod corespunzător, ex: candidat primar – Primăria comunei X, județul Y.

Atenție: la secțiunile 1,2,3 și 4 ale declarației de interese, se vor include exclusiv date privitoare la declarant! La secțiunea 5, se vor include informațiile privind declarantul, soțul sau soția acestuia, precum și rudele sale de gradul I (adică părinții și copiii)!

1. Asociat sau acționar la societăți comerciale, companii/ societăți naționale, instituții de credit, grupuri de interes economic, precum și membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale

Unitatea denumire și adresă = se include denumirea completă a entității și adresa exactă a acesteia.

Calitatea deținută = se va preciza calitatea deținută de către declarant.

Numărul de părți sociale sau de acțiuni

Valoarea totală a părților sociale și/sau a acțiunilor = se va preciza valoarea la zi. Dacă este imposibil să se precizeze valoarea la zi, se va preciza ultima valoare cunoscută de către declarant și data la care această valoare era valabilă (ex.: la data cumpărării acțiunilor).

2. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control ale societăților comerciale, regiilor autonome, companiilor/societăți naționale, instituțiilor de credit, grupurilor de interes economic, asociațiilor sau fundațiilor sau altor organizații neguvernamentale

Unitatea - denumirea și adresa = se include denumirea completă a entității și adresa exactă a acesteia.

Calitatea deținută = se va preciza calitatea deținută de către declarant.

Valoarea beneficiilor = se va preciza valoarea aferentă anului fiscal anterior.

3. Calitatea de membru în cadrul asociațiilor profesionale și/sau sindicale

Se va preciza denumirea completă a entității al cărei membru este declarantul.

4. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, deținute în cadrul partidelor politice, funcția deținută și denumirea partidului politic

5. Contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar/minoritar

Beneficiarul de contract = pentru persoane fizice, se precizează numele și prenumele, iar, în cazul persoanelor juridice, denumirea completă a acestora. Se va preciza adresa completă a persoanei fizice sau juridice.

Instituția contractantă = se va include instituția publică sau societatea comercială parteneră în contract.

Atenție: trebuie declarate toate contractele încheiate cu instituții publice sau societăți comerciale, nu doar cu cele la care declarantul ocupa o funcție publică!

Potrivit art. 2 din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, societățile comerciale sunt persoanele juridice constituite în una dintre următoarele forme: a) societate în nume colectiv; b) societate în comandită simplă; c) societate pe acțiuni; d) societate în comandită pe acțiuni și e) societate cu răspundere limitată.

Procedura prin care a fost încredințat contractul = se va preciza care dintre procedurile existente în legislație a fost folosită pentru atribuirea contractului.

Tipul contractului = se preia din contract.

Semnificația coloanelor din tabel este următoarea:

- o coloana **A** - Data încheierii contractului;
- o coloana **B** - Durata contractului;
- o coloana **C** - Valoarea totală a contractului.

Se vor include informații privind contractele încheiate în mod direct de către declarant, soțul sau soția acestuia, de către rudele de gradul I ale declarantului. De asemenea, se vor declara contractele încheiate cu persoane juridice la care persoanele de mai sus au participații: societăți comerciale, persoane fizice autorizate, asociații familiale, cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți civile profesionale cu răspundere limitată care desfășoară profesia de avocat, organizații neguvernamentale, fundații, asociații.

Atenție: NU se declară contractele societăților comerciale pe acțiuni la care declarantul împreună cu soțul/soția și rudele de gradul I dețin mai puțin de 5% din capitalul social al societății, indiferent de modul de dobândire a acțiunilor.

Această excepție se referă strict la societățile comerciale pe acțiuni, nu la societățile comerciale cu răspundere limitată (S.R.L.-uri) sau alte forme de organizare juridică a societăților comerciale.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Întrebare:

o În afară de adresa imobilelor (cu excepția localității unde sunt situate), se anonimizează și informațiile privind domiciliul declarantului și codul numeric personal din preambulul formularelor declarațiilor de avere și de interese?

Răspuns:

o Da. Aceste informații se anonimizează la postarea declarațiilor de avere și de interese pe site-ul instituției și pe Portalul Agenției Naționale de Integritate.

Întrebare:

o Ce contracte fac obiectul declarării la punctul 5 din declarația de interese (Anexa 2 din Legea nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare) ("contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar / minoritar")?

Răspuns:

o Fac obiect al declarării la punctul 5 din declarația de interese contractele aflate în derulare în momentul completării declarației de interese, cu excepția contractelor societăților comerciale pe acțiuni la care declarantul împreună cu soțul/soția și rudele de gradul I dețin mai puțin de 5% din capitalul social al societății, indiferent de modul de dobândire a acțiunilor. Această excepție se referă strict la societățile comerciale pe acțiuni, nu la societățile comerciale cu răspundere limitată (S.R.L.-uri) sau alte forme de organizare juridică a societăților comerciale.

De asemenea, nu sunt supuse declarării contractele ale căror efecte juridice au încetat înainte de data completării declarației (contractele încheiate/încetate/terminate).

Întrebare:

o Cum trebuie interpretate dispozițiile art. 1 alin. (1) punctul 36, teza a doua, din Legea nr. 176/2010: "(...) personalul instituțiilor și autorităților publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare"?

Răspuns:

o Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) punctul 36 din Legea nr. 176/2010, obligația de a completa declarație de avere și declarație de interese revine personalului instituțiilor și autorităților publice care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare. Această dispoziție legală se aplică inclusiv personalului angajat cu contract individual de muncă în cadrul acestor instituții și autorități.

Întrebare:

o Persoanele implicate în contractele de cercetare (grant-uri) finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare încadrate în institute de cercetare și universități din învățământul de stat au obligația declarării averii și a intereselor?

Răspuns:

o Conform dispozițiilor art. 1 alin. (1) punctul 36 din Legea nr. 176/2010, personalul instituțiilor publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, implicat în realizarea procesului de privatizare, precum și personalul instituțiilor și autorităților publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare, au obligația declarării averii și a intereselor.

Întrebare:

o Unde trebuie să trimită declarațiile de avere și de interese președinții, vicepreședinții, secretarii și trezorerii federațiilor și confederațiilor sindicale?

Răspuns:

o Declarațiile de avere și declarațiile de interese ale președinților, vicepreședinților, secretarilor și trezorerierilor federațiilor și confederațiilor sindicale se trimit în copie certificată Agenției Naționale de Integritate, în termenele prevăzute de Legea nr. 176/2010.

Astfel, la nivelul entităților în care persoanele au obligația de a depune declarații și de interese, potrivit legii, se desemnează persoane responsabile care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de

avere și de interese. Președinții, vicepreședinții, secretarii și trezorerii federațiilor și confederațiilor sindicale depun declarațiile la persoana desemnată de șeful compartimentului resurse umane sau, după caz, de șeful secretariatului din cadrul federației sau confederației sindicale.

Întrebare:

o Dacă este posibilă asigurarea confidențialității veniturilor încasate de către soțul / soția declarantului, ca urmare a unor raporturi de muncă / civile / comerciale sau de orice altă natură cu entități de drept privat, prin anonimizarea veniturilor obținute sau trimitere la alte documente?

Răspuns:

o Regimul declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese este reglementat de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Din interpretarea sistematică a dispozițiilor legale incidente, menționăm că nedeținerea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese în termenele prevăzute de prezenta lege, precum și nedeținerea, în declarația întocmită potrivit Anexei nr. 1 la Legea nr. 176/2010, a cuantumului veniturilor declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, anonimizarea acestora, sau declararea acestora cu trimitere la alte înscrisuri constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 50 Lei la 2.000 Lei, Agenția putând declanșa din oficiu procedura de evaluare, conform art. 29 alin. (1).

Cu toate acestea, în cazurile în care există norme speciale sau clauze privind asigurarea confidențialității veniturilor declarantului sau ale membrilor familiei sale, este obligatorie dovada acestor aspecte, prin anexarea la declarația de avere a unui document justificativ prin care se confirmă existența clauzei, respectiv prin indicarea normelor speciale care instituie obligația de confidențialitate, situație în care Agenția Națională de Integritate poate dispune anonimizarea veniturilor.

În final, raportat la dispozițiile Legii nr. 176/2010, **declarația de avere se va completa la toate rubricile prevăzute de formularul în cauză, inclusiv cu veniturile declarantului și ale membrilor săi de familie realizate în anul fiscal anterior încheiat**, așa cum sunt acestea prevăzute la art. 61 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, urmând ca, pentru fiecare caz în parte și pe baza documentelor justificative anexate declarației de avere, documente din care rezultă existența clauzei de confidențialitate, Agenția Națională de Integritate să se pronunțe cu privire la anonimizarea informațiilor privind veniturile realizate.

Întrebare:

o Existența unei convenții de separație de patrimoniu, înlătură obligația legală de declarare a bunurilor aparținând soțului/soției persoanei care completează declarație de avere și a declarație de interese?

Răspuns:

o În conformitate cu prevederile din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu modificările și completările ulterioare:

„Art. 2

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se completează potrivit anexelor nr. 1 și 2 și se trimit Agenției copii certificate, împreună cu codul numeric personal al declarantului.

Art. 3

(1) Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Declarațiile de avere se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, potrivit anexei nr. 1.

Conform prevederilor din Anexa 1 - Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative:

*1) Prin „familie” se înțelege soțul/soția și copiii aflați în întreținerea acestora.

Conform prevederilor din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Art.360

Regimul bunurilor

(1) Fiecare dintre soți este proprietar exclusiv în privința bunurilor dobândite înainte de încheierea căsătoriei, precum și a celor pe care le dobândește în nume propriu după această dată.

(2) Prin convenție matrimonială, părțile pot stipula clauze privind lichidarea acestui regim în funcție de masa de bunuri achiziționate de fiecare dintre soți în timpul căsătoriei, în baza căreia se va calcula creanța de participare. Dacă părțile nu au convenit altfel, creanța de participare reprezintă jumătate din diferența valorică dintre cele două mase de achiziții nete și va fi datorată de către soțul a cărui masă de achiziții nete este mai mare, putând fi plătită în bani sau în natură.

Conform prevederilor Pct. I. 1 Anexa I la Legea nr. 176/2010, la "Titular" se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor. Astfel, declararea bunurilor proprii ale soțului/soției reprezintă o obligație independentă de încheierea unei convenții privind separația de bunuri achiziționate în timpul căsătoriei.

Art. 230

La data intrării în vigoare a Codului civil se abrogă:

bb) orice alte dispoziții contrare, chiar dacă acestea sunt cuprinse în legi speciale.”

Dispozițiile art. 230 din Codul civil nu înlătură de la aplicare dispozițiile legii nr. 176/2010, având în vedere faptul că, pe de o parte nu există alte dispoziții contrare în Legea nr. 176/2010 față de Codul civil, iar, pe de altă parte, Legea nr. 176 din 2010 reglementează obligații privind declararea averii de către persoanele care ocupă funcții publice, inclusiv declararea unor bunuri proprii ale soțului/soției. Existența unei convenții de separare a patrimoniilor nu înlătură de la aplicare dispozițiile legii speciale.

Declararea averii are ca scop asigurarea transparenței veniturilor realizate și a averii dobândite în exercitarea funcției publice de către declarant împreună cu familia.

În acord cu dispozițiile legale de mai sus, opinăm în sensul declarării, în cuprinsul declarațiilor de avere și de interese, atât a bunurilor proprii ale declarantului, precum și a bunurilor deținute de acesta împreună cu familia, sau deținute exclusiv de familia acestuia, prin „familie” înțelegându-se soțul/soția și copiii aflați în întreținerea acestora.

Întrebare:

o Formularele tip pentru declarația de avere și declarația de interese cuprinse în anexele Legii nr.176/2010, pot fi modificate de angajator în sensul schimbării art.292 Cod penal, cu art.326 din Noul Cod Penal.

Răspuns:

o În conformitate cu dispozițiile art. 2 și 3 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative:

„Art. 2:

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se completează potrivit anexelor nr. 1 și 2 și se trimit Agenției copii certificate, împreună cu codul numeric personal al declarantului.

Art. 3:

(1) Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Declarațiile de avere se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, potrivit anexei nr. 1.

(3) Declarațiile de interese se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind funcțiile și activitățile prevăzute în anexa nr. 2, potrivit prevederilor Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.”

În conformitate cu prevederile articolul 7 din Legea nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal:

"Art. 7:

Ori de câte ori o normă în vigoare face trimitere la una sau mai multe infracțiuni prevăzute de Codul penal din 1969 sau de o lege specială modificată prin dispozițiile prezentei legi, trimiterea se consideră făcută la infracțiunea sau infracțiunile prevăzute de legea nouă, având aceleași elemente constitutive."

Astfel, formularele declarației de avere și declarație de interese, prevăzute la anexele I și II din Legea nr. 176/2010, sunt în vigoare în forma actuală și nu pot fi modificate de către persoanele care au obligația de a le completa sau de către angajator, în speță fiind aplicabile dispozițiile art. 7 din Legea nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

Întrebare:

- Referitor la legalitatea publicării și menținerii pe site-ul instituțiilor a datelor personale cuprinse în declarațiile de avere și de interese în contextul intrării în vigoare a Regulamentului UE 2016/679.

Răspuns:

o Conform prevederilor din Regulamentul UE 679/27.04.2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor):

„Art. 4

În sensul prezentului regulament:

1. „date cu caracter personal” înseamnă orice informații privind o persoană fizică identificată sau identificabilă („persoana vizată”); o persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii

identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale;

2. „prelucrare” înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea;

7. „operator” înseamnă persoana fizică sau juridică, autoritatea publică, agenția sau alt organism care, singur sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal; atunci când scopurile și mijloacele prelucrării sunt stabilite prin dreptul Uniunii sau dreptul intern, operatorul sau criteriile specifice pentru desemnarea acestuia pot fi prevăzute în dreptul Uniunii sau în dreptul intern;

11. „consimțământ” al persoanei vizate înseamnă orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a persoanei vizate prin care aceasta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele cu caracter personal care o privesc să fie prelucrate;

12. „încălcarea securității datelor cu caracter personal” înseamnă o încălcare a securității care duce, în mod accidental sau ilegal, la distrugerea, pierderea, modificarea, sau divulgarea neautorizată a datelor cu caracter personal transmise, stocate sau prelucrate într-un alt mod, sau la accesul neautorizat la acestea;

„Art. 5

(1) Datele cu caracter personal sunt:

a) prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată („legalitate, echitate și transparență”);

b) colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; prelucrarea ulterioară în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice nu este considerată incompatibilă cu scopurile inițiale, în conformitate cu articolul 89 alineatul (1) („limitări legate de scop”);

c) adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate („reducerea la minimum a datelor”);

d) exacte și, în cazul în care este necesar, să fie actualizate; trebuie să se ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că datele cu caracter personal care sunt inexacte, având în vedere scopurile pentru care sunt prelucrate, sunt șterse sau rectificate fără întârziere („exactitate”);

e) păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă care nu

depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele; datele cu caracter personal pot fi stocate pe perioade mai lungi în măsura în care acestea vor fi prelucrate exclusiv în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice, în conformitate cu articolul 89 alineatul (1), sub rezerva punerii în aplicare a măsurilor de ordin tehnic și organizatoric adecvate prevăzute în prezentul regulament în vederea garantării drepturilor și libertăților persoanei vizate („limitări legate de stocare”);

f) prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării accidentale, prin luarea de măsuri tehnice sau organizatorice corespunzătoare („integritate și confidențialitate”).

(2) Operatorul este responsabil de respectarea alineatului (1) și poate demonstra această respectare („responsabilitate”).

Art. 6

(1) Prelucrarea este legală numai dacă și în măsura în care se aplică cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) persoana vizată și-a dat consimțământul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal pentru unul sau mai multe scopuri specifice;

b) prelucrarea este necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract;

c) prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale care îi revine operatorului;

d) prelucrarea este necesară pentru a proteja interesele vitale ale persoanei vizate sau ale altei persoane fizice;

e) prelucrarea este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul;

f) prelucrarea este necesară în scopul intereselor legitime urmărite de operator sau de o parte terță, cu excepția cazului în care prevalează interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate, care necesită protejarea datelor cu caracter personal, în special atunci când persoana vizată este un copil.

Litera (f) din primul paragraf nu se aplică în cazul prelucrării efectuate de autorități publice în îndeplinirea atribuțiilor lor.

(2) Statele membre pot menține sau introduce dispoziții mai specifice de adaptare a aplicării normelor prezentului regulament în ceea ce privește prelucrarea în vederea respectării alineatului (1)

literele (c) și (e) prin definirea unor cerințe specifice mai precise cu privire la prelucrare și a altor măsuri de asigurare a unei prelucrări legale și echitabile, inclusiv pentru alte situații concrete de prelucrare, astfel cum este prevăzut în capitolul IX.

(3) Temeiul pentru prelucrarea menționată la alineatul (1) literele (c) și (e) trebuie să fie prevăzut în:

a) dreptul Uniunii sau

(b) dreptul intern care se aplică operatorului.

În conformitate cu prevederile din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu modificările și completările ulterioare:

Art. 2

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se completează potrivit anexelor nr. 1 și 2 și se trimit Agenției copii certificate, împreună cu codul numeric personal al declarantului.

Art 6

(1) Persoanele responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese îndeplinesc următoarele atribuții:

e) asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, prevăzute în anexele nr. 1 și 2, pe pagina de internet a instituției, dacă aceasta există, sau la avizierul propriu, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate cu excepția localității unde sunt situate, a adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se păstrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii;

Astfel, declarațiile de avere și de interese vor fi publicate pe site-ul instituției angajatoare (sau la avizierul acesteia, în lipsa unei pagini web), precum și pe portalul declarațiilor de avere și de interese ce funcționează pe site-ul ANI – www.integritate.eu în condițiile art. 6 alin. (1) lit. e) din legea 176/2010, respectiv prin anonimizarea:

- adresei imobilelor declarate cu excepția localității unde sunt situate;
- adresei instituției care administrează activele financiare;
- codului numeric personal;
- semnăturii.

În situația în care, declarațiile de avere conțin date cu caracter personal ale unor terți care nu au fost informați că vor fi făcute publice, aceștia au posibilitatea de a se adresa Agenției Naționale de Integritate solicitând anonimizarea respectivelor informații, în condițiile prevăzute de dispozițiile Regulamentului nr. 679/2016.

Prin urmare, având în vedere dispozițiile Legii nr. 176/2010, declarațiile de avere se vor completa la toate rubricile prevăzute de formular, urmând ca pentru fiecare caz în parte, pe baza documentelor anexate declarației de avere și din care rezultă existența unei clauze de confidențialitate sau dorința terțului de nu-i fi făcute publice datele cu caracter personal, Agenția Națională de Integritate să procedeze conform prevederilor legale aplicabile privind anonimizarea informațiilor respective.

